

Gebiedsvisie

An aerial photograph showing a river landscape. On the left, a large industrial building with a dark roof is situated near a marina with several boats. To the right, a residential area with red-roofed houses is visible. A winding river flows through the center, bordered by green grass and trees. A large, light-colored rectangular area, possibly a sports field or a dry-dock, is located near the bottom center.

De Blauwe Knoop

Gemeente Doesburg
in samenwerking met Waterschap Rijn en IJssel
Buro SRO
Gelders Genootschap
Bureau Arjan Karssen bno

PROJECT

Gebiedsvisie De Blauwe Knoop

Gemeente Doesburg

in samenwerking met Waterschap Rijn en IJssel

OPSTELLERS

Buro SRO Arnhem

Contactpersoon: Guido Yntema

www.buro-sro.nl

Arjan Karssen BNO

Contactpersoon: Arjan Karssen

www.arjankarssen.nl

Gelders Genootschap

Contactpersoon: Hans Pietersma

www.geldersgenootschap.nl

STATUS

vastgesteld 26 oktober 2017

Inhoud

Inleiding	5	Visie	21
Aanleiding/opgave	5	IJsselland	21
Plangebied De Blauwe Knoop	7	Koppelland	21
Leeswijzer	7	Looiersland	21
Beleid en ontwikkelingen	9	IJsselland: waterwerken en recreatie	23
Nota Ruimtelijke Kwaliteit Doesburg 2017	9	Koppelland: ondernemen en wonen	25
Beleef de Linies	9	toplaag	25
Ruimtelijke structuurvisie Doesburg 2030	11	maaiveldlaag	25
Ontwikkelingen	11	Looiersland: multifunctioneel park	27
Gebiedsanalyse: ontwerpatelier	13	Verbindingen	29
Gebiedsanalyse: ruimtelijk	15	Barend Ubbinkweg	30
De historie van het gebied in vogelvlucht	15	Koppelweg	32
Bouwstenen	19	Halve Maanweg	34
Waterlandschap	19	Wandelroutes in park	36
Verbindingen en poorten	19	Vervolg	37
Visiekaart De Blauwe Knoop	20		

Inleiding

Aanleiding/opgave

Tussen de historische binnenstad en de wijk Beinum in Doesburg ligt het stroomgebied van de Oude IJssel. Een gebied met verborgen kwaliteiten die een andere blik vraagt om deze te ontdekken. Aan weerszijden van de Barend Ubbinkweg zijn daarvoor al ontwikkelingen afgerond en in gang gezet, zoals de maatschappelijke voorzieningen bij De Linie en de Turfhaven. De volgende projecten staan al in de steigers:

- Beleeft de Linies: de vestingwerken zichtbaar en beleefbaar maken.
- Looierspark: van sportvelden naar multifunctioneel park.
- Koppelpweg: herontwikkeling van bedrijventerrein naar woningbouw.
- Vistrap van IJssel naar Oude IJssel: inpassing trap tussen sluis en stuw.

Voor deze projecten zijn afzonderlijk al visies en plannen gemaakt, waaruit bleek dat er op sommige punten een overlap is van gebieden en ambities. Vandaar dat de behoefte ontstond aan een overkoepelende visie op het gebied. De opgave spitst zich dan ook toe tot:

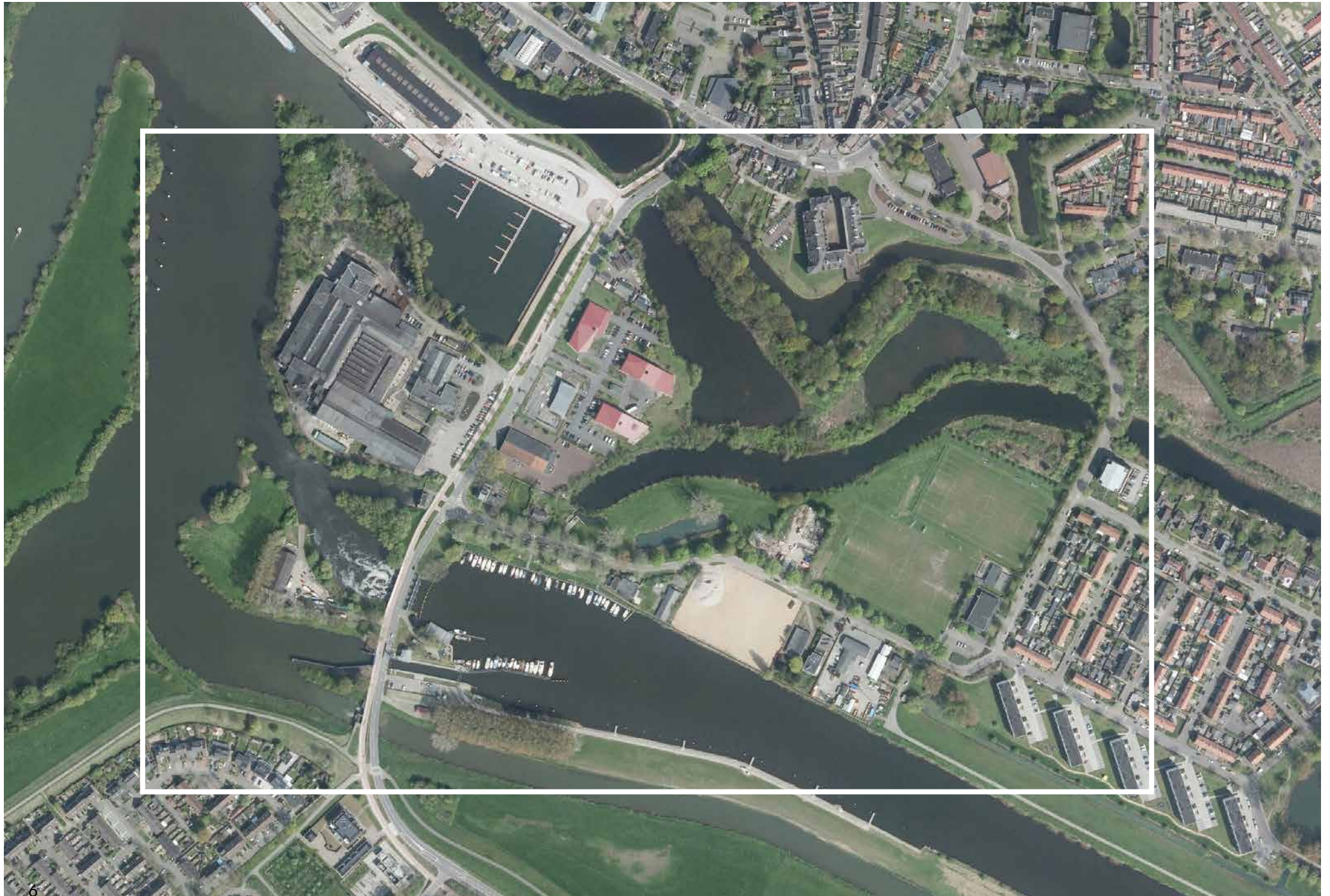
De gebiedsvisie is bedoeld om:

- Ruimtelijke kwaliteit te creëren en borgen in het plangebied.
- Een brug te slaan tussen bestaande visies en concrete plannen.
- Aanjager/stimulans te zijn voor initiatieven.
- Verborgen kwaliteiten/kansen zichtbaar te maken.

De visie geeft een ruimtelijk kader op hoofdlijnen op verschillende schaalniveaus. Stedenbouwkundig gaat het met name om het maken van een visie en opstellen van randvoorwaarden waarbinnen de verschillende plannen kunnen worden ontwikkeld. De landschappelijke schaal richt zich met name op aansluitingen op de groen- en waterstructuur van het gehele plangebied. De openbare ruimte betreft de samenhang en hiërarchie van ruimtes en verbindingen binnen het plangebied. Ruimtelijke kwaliteit komt terug op alle schaalniveaus en concreet in objecten, materialisatie en kleur.

Maak een verbindende visie voor de ontwikkelingen en ambities binnen het plangebied van De Blauwe Knoop.

Plangebied De Blauwe Knoop

Een exacte plangrens is niet aan te geven, de focus van de visie wel. Deze ligt op het gebied dat globaal wordt afgebakend door de historische binnenstad (Mauritsveld), De Ooi, Beinum en de IJssel. Hier spelen water en groen een hoofdrol, afgewisseld door bebouwde/ingerichte gebieden met verschillende functies (maatschappelijk, recreatie, bedrijven, wonen, waterstaatkundige werken, sport). Via een paar wegen door het gebied zijn deze functies bereikbaar. Het manco van de huidige Blauwe Knoop is de versnipperde en introverte uitstraling die zich met name uit in hekken, heel veel hekken. Dit maakt dat het gebied sterk is opgedeeld en er weinig samenhang en interactie is tussen de verschillende functies. De geplande ontwikkelingen kunnen hier verandering in brengen.

Leeswijzer

Na deze inleiding volgt een overzicht van het beleid en de ontwikkelingen. Daarna volgt een gebiedsanalyse met een verslag van de gesprekken met stakeholders en een ruimtelijke analyse. Op basis daarvan komt vervolgens de visie aan bod met een uitwerking in deelgebieden en verbindingen. Met een kort slotwoord over het vervolg wordt de gebiedsvisie afgesloten.

Beleid en ontwikkelingen

Voor delen van De Blauwe Knoop zijn al plannen gemaakt, variërend van visies op hoofdlijnen tot concrete bouwplannen. Hieronder een kort overzicht van de meest relevante items die deze gebiedsvisie met elkaar moet verbinden (zie ook de kaart hiernaast).

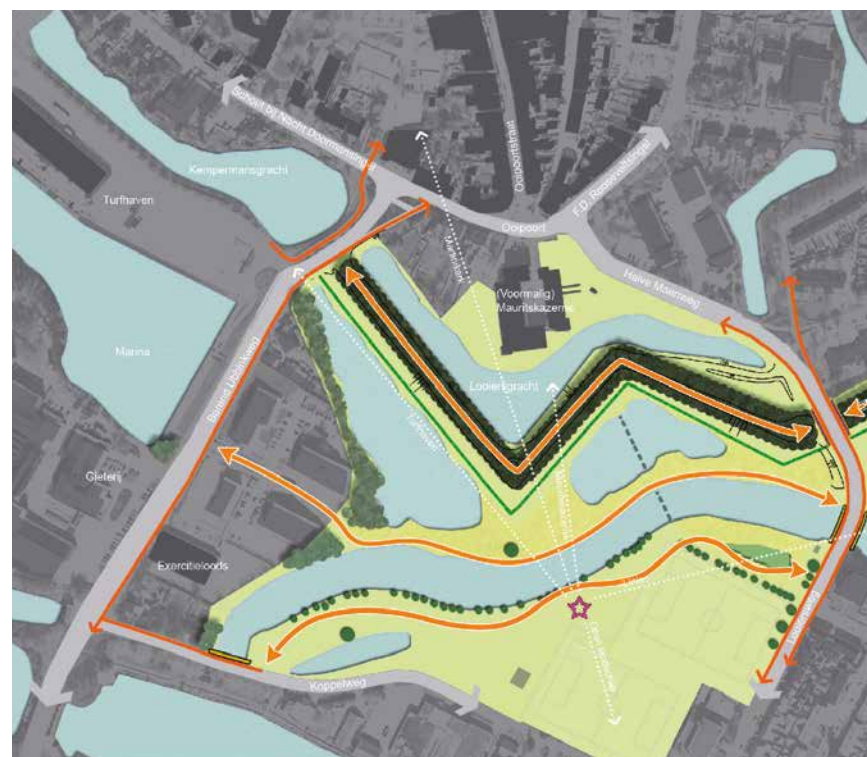
Nota Ruimtelijke Kwaliteit Doesburg 2017

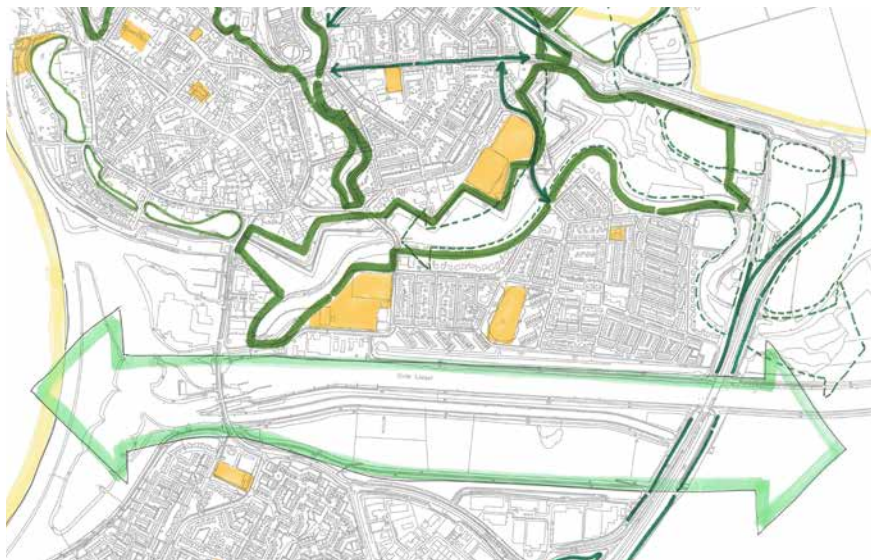
De Nota Ruimtelijke Kwaliteit Doesburg 2017 vormt de basis voor het kwaliteitsbeleid van de gemeente voor de publieke ruimte. Ambities voor verschillende beleidsterreinen worden in deze nota op een eenduidige en samenhangende wijze weergegeven, zoals voor: Welstand en architectuur, Monumenten, archeologie en bouwhistorie, Inrichting en beheer openbare ruimte, Landschap en stedenbouw, Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Zo is een ambitie vastgelegd voor het gebied Koppelweg: bij herontwikkeling van dit terrein worden zichtrelaties van Koppelweg naar Oude IJssel versterkt en waar mogelijk ook de openbare toegankelijkheid van de rivieroever. Bovendien is een verbinding met het Looierspark van belang. Woon- en werkfuncties worden geïntegreerd, waarbij het industriële karakter inspiratie is voor vernieuwing.

Beleef de Linies

De Linies rondom Doesburg opknappen en beter beleefbaar maken, dat is de kern van dit plan. In samenspraak met betrokken partijen is een plan met concrete maatregelen opgesteld. Deze maatregelen zijn positief voor

de inwoners van Doesburg, de cultuurhistorische waarden van de stad en zorgen ervoor dat er meer recreanten en toeristen naar Doesburg komen. De maatregelen voor de Lage Linie binnen De Blauwe Knoop betreffen onder meer herstel van beplanting, accentuering van vestingwallen en aanleg van padenstructuren. Meest in het oog springend is de gewenste verbinding tussen de binnenstad en het Looierspark. Een beleefroute dwars door de linies met uitkijktoren in het Looierspark.

Koersen Ruimtelijke structuurvisie Doesburg 2030

Ruimtelijke structuurvisie Doesburg 2030

De ruimtelijke hoofdstructuur van Doesburg heeft zich in de loop der jaren uitgekristalliseerd. Hierin gaan geen grote veranderingen plaatsvinden. Het accent ligt op het versterken en verbeteren van de hoofdstructuur. Hiervoor zet de structuurvisie de koers uit in tien projecten waarvan er drie in De Blauwe Knoop liggen. Dit zijn:

- Het Looierspark: park+, multifunctioneel en recreatief.
- Koppelweg: WOW, waterrijk ondernemen en wonen.
- Barend Ubbinkweg: verblijven, verplaatsen, voorzieningen.

De bijbehorende koersen komen bij de uitwerking van de visie in deelgebieden en verbindingen aan bod. Deze koersen zijn ook te vinden in het e-magazine van de structuurvisie: www.doesburg2030.nl

Ontwikkelingen

Bij de gemeente zijn al concrete plannen ingediend voor:

- Verplaatsing tennisvelden van Beinum West naar het Looierspark.
- Woningbouw voormalig Dremefa terrein aan de Koppelweg.
- Aanleg vistrap en versterking ruimtelijke kwaliteit gebied rond stuw.

De gemeente zelf heeft ook een plan in voorbereiding voor de herontwikkeling van de stadswerf aan de Koppelweg. Voor al deze ontwikkelingen is de visie straks het ruimtelijk kader.

Tevens is een onderzoek gaande naar verplaatsing van de sporthal in Beinum (Beumerskamp) waarbij het Looierspark als locatie is geopperd. Vooruitlopend op de visie is onderzocht of dit te combineren is met het andere

ruimtegebruik in het park. Vanuit ruimtelijk perspectief is een sporthal binnen het Looierspark niet inpasbaar, omdat er op de eerste plaats fysiek geen ruimte voor is. Tevens zal de zichtrelatie met de binnenstad en de linies grotendeels verdwijnen. De bebouwing is daarnaast qua maat en schaal te groot voor de plek en zal leiden tot versnippering en verstening van de open ruimte. Ook zal een sporthal de mogelijkheden voor recreatie beperken en de ontwikkelingsmogelijkheden van het naastgelegen Koppelweggebied negatief beïnvloeden. Daarnaast is het vanuit ruimtelijk-historisch oogpunt gewenst om het open schootsveld zo veel mogelijk vrij van bebouwing te houden waardoor ruimte ontstaat voor de cultuurhistorische beleving van de vestingwerken. Verplaatsing van de sporthal naar het Looierspark is derhalve in strijd met het plan Beleef de Linies en de Structuurvisie Doesburg 2030. Daarom en vanuit voornoemde ruimtelijke argumenten blijft deze ontwikkeling buiten beschouwing in deze gebiedsvisie.

Aanknopingspunten

Gebiedsanalyse: ontwerpatelier

Niet iedereen binnen het plangebied heeft al een plan ingediend bij de gemeente. Dat wil niet zeggen dat ze geen wensen of ideeën hebben voor de ontwikkeling van De Blauwe Knoop. Om daar achter te komen is een ontwerpatelier georganiseerd waar gesproken is met stakeholders binnen het plangebied (bewoners, ondernemers, grondeigenaren). Dat ging zowel over het gehele gebied (kansen en knelpunten) als over het eigen perceel en eventuele plannen daarvoor waar de visie rekening mee zou moeten houden. Dit leverde al een aantal mogelijk kansrijke combinaties op zoals:

De ondernemer van de sportschool wil graag buitenactiviteiten organiseren. In het aangrenzende Looierpark en de Linies liggen hiervoor kansen.

De watersportvereniging aan de Koppelweg zit nu verspreid over drie locaties, heeft een verouderde loods en wil graag een nieuw verenigingsgebouw. In dat zelfde gebied is een opwaardering van de ruimtelijke kwaliteit gewenst rond de waterwerken en de aanleg van een vistrap.

Een bewoner aan de Koppelweg gaat naar aanleiding van het gesprek de mogelijkheden voor herontwikkeling van zijn bedrijfspanden bekijken. Mede ingegeven door de aangrenzende woningbouwontwikkeling. Een andere ondernemer in het plangebied wil juist liever blijven, wat ook aansluit bij de gewenste nieuwe woon-werk combinaties aan de Koppelweg.

De gesprekken, in combinatie met het beleid, heeft ook een aantal overkoepelende thema's als input voor de visie opgeleverd :

- Toegankelijk maken (hekken weg/verplaatsen)
- Beleefbaar maken, plekken markeren
- Open en transparant
- Overgangen maken en vormgeven, land-water, binnen-buiten
- Activeren (sport – recreatie)
- Verbinden en combineren
- Tijdsbeelden tonen

De wijze waarop deze terug komen in De Blauwe Knoop volgt in de visie.

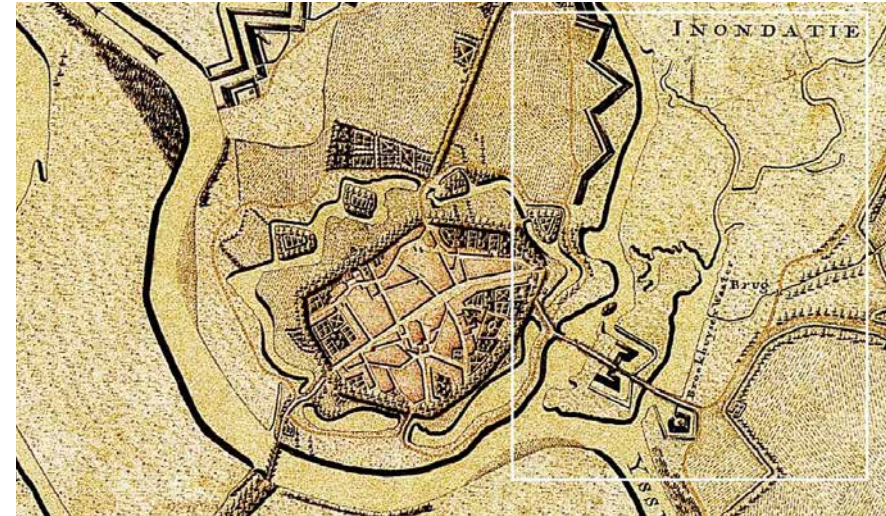
Kaart monding Oude IJssel, Jacob van Deventer, 1560

Gebiedsanalyse: ruimtelijk

De historie van het gebied in vogelvlucht

Het gebied was eeuwenlang het schootsveld ten zuiden van de Lage Linie. Vanwege deze militaire functie moest het gebied open blijven. Het gebied was open, groen, drassig en werd doorsneden door verschillende meanderende waterlopen, waaronder (de oude loop van) de Oude IJssel. Het werd voornamelijk gebruikt als weidegrond. De naam 'de Ooi' die ook tegenwoordig nog voor dit deel van Doesburg wordt gebruikt is vanuit historisch oogpunt geografisch erg logisch.

Het westelijk deel van het gebied is een 'schiereiland' dat van oorsprong een hoornwerk was en dus een belangrijk onderdeel van de vestingwerken. Rond 1900, toen het hoornwerk haar defensieve functie verloren had, verrees op de restanten van het vestingwerk Gieterij Doesburg. Deze fabriek functioneert nog steeds op deze plek. Aan het begin van de twintigste eeuw werd op het hoornwerk ook de Excercitieloods gebouwd (rijksmonument, huidige kledingzaak). Verder bleef het gebied nog lang onbebouwd. In 1956 werd de Oude IJssel gekanaliseerd; deze rivier kreeg toen zijn huidige loop. De oude, sterk meanderende loop, bleef in het gebied gehandhaafd en is nog steeds herkenbaar aanwezig. Over een in 1889 gebouwde sluis werd de Koppelweg aangelegd.

Kaart Doesburg, Hottinger Atlas, 1773-1794

Doesburg in vogelvlucht, van Geelkerken, 1652

Historische hoofdstructuren en objecten

- Binnenste voormalige vestinggordel met Ooipoort, grachten en Mauritsplaats
- Lage Linie en voormalig open schootsveld met waterpartijen
- Oude loop van de Oude IJssel met jaagpad
- Barend Ubbinkweg oude radiale verbinding tussen Beinum en Doesburg
- Het vroegere dubbele hoornwerk herkenbaar in de "eilanden" met relicten in de grond
- Buitendijkse geulen en de Turfhaven; restanten van oude rivier- en beeklopen en dijken
- Resten van oude sluis bij gemaal aan Barend Ubbinkweg

Jongere hoofdstructuren en objecten

- Gekanaliseerde Oude IJssel + Broekhuizerwater
- Sluizencomplex
- Waterkering Barend Ubbinkweg
- Woonwijk 'De Ooi' (1965 en later); voorbeeld van modernistische stedenbouw

Pas in 1965 verschijnt de eerste 'stedelijke' bebouwing in het gebied. Ten zuiden van de Koppelweg, direct aan de gekanaliseerde Oude IJssel worden enkele vrij kleinschalige bedrijfsgebouwen met woningen gerealiseerd. Iets verder westelijk wordt gestart met de bouw van de woonwijk 'De Ooi'. Deze wijk is gebouwd volgens de op dat moment eigentijdse stedenbouwkundige en architectonische uitgangspunten. In 1976 is aan de zuidrand van het woongebied (aan de gekanaliseerde Oude IJssel) een reeks van vijf flatgebouwen geplaatst. Deze gebouwen zijn zodanig geplaatst dat vanuit de wijk veel visueel contact is met het omliggende groen en water.

De Blauwe Knoop in de stad

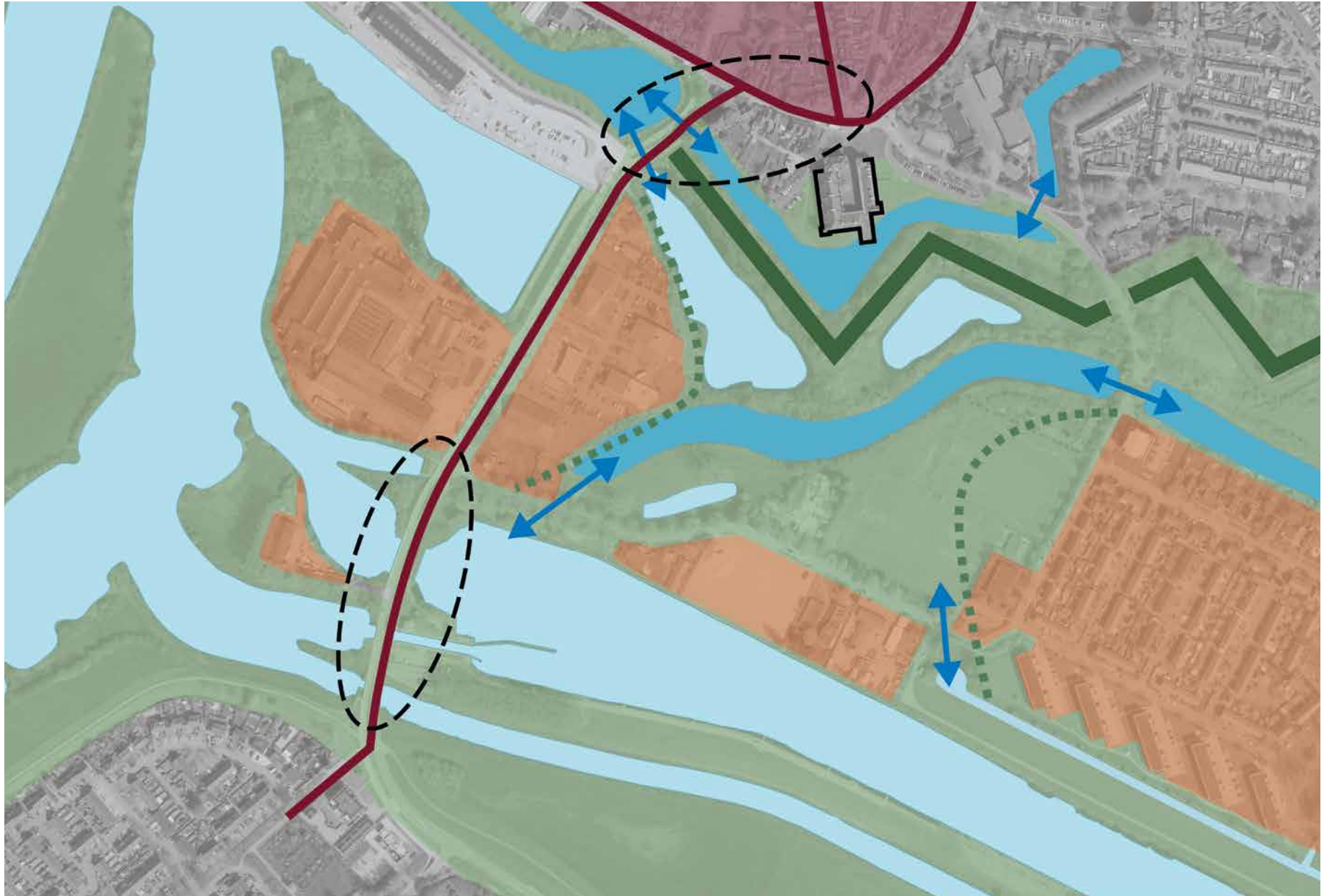
Doesburg is een historische stad met een lange cultuurhistorie. Door de eeuwen heen is er gebouwd aan de stad. De verschillende perioden uit haar geschiedenis zijn goed te herkennen in het stadsbeeld. Op stedelijke schaal is het oorspronkelijke landschap goed herkenbaar. De afzonderlijke stadsdelen worden door royale landschappelijke structuren van elkaar gescheiden. Ze zorgen ervoor dat overal het landschap dichtbij is. De stad presenteert zich op verschillende manieren richting dit landschap, mede ingegeven door het karakter, ligging en functie van het gebied. Bij de binnenstad is dat bijvoorbeeld stedelijk, compact en met een bebouwingsfront (IJsselkade). De Blauwe Knoop is veel meer een 'buitenstad': groen en water afgewisseld door bebouwde/ingerichte gebieden met contact en doorzichten naar het landschap en enkele bebouwingsaccenten.

De plekken waar vroeger de stadspoorten lagen zijn nog steeds belangrijke stadsentrees. De vormgeving van de Ooipoort als stadsentree speelt

een rol bij de visie voor Blauwe Knoop. De radiale hoofdstructuren, die de binnenstad verbinden met de omgeving, sluiten aan bij de "poorten". De Barend Ubbinkweg is zo'n hoofdstructuur. Ze overbrugt het waterlandschap van de Oude IJssel tussen Beinum en de "Ooipoort" en is opgebouwd uit bruggen, sluizen en waterkeringen.

Oorspronkelijk liep deze weg door een imposant vestingwerk, een dubbel Hoornwerck. Hoewel hiervan weinig over is, kan hieruit inspiratie worden gehaald voor een eigentijdse markering van deze stadsentree. Overigens is het belangrijk het lineaire karakter van deze hoofdstructuur te behouden en naast de verkeersfunctie ook de verblijfsfunctie vorm te geven.

Bouwstenen

Waterlandschap

Tussen de voormalige vestingwerken en de rand van Beinum ligt een waterlandschap. In dit waterlandschap zijn de rivieren en beken in het verleden vaak van loop veranderd. De naam Ooi in de betekenis van nat weidegebied sluit aan bij deze typering als waterland. Het was een open landschap, dat diende als schootsveld voor de Lage Linie.

De gekanaliseerde Oude IJssel en de wallen van de Lage Linie vormen hier nu de dominante structuren. Ook de waterpartijen langs de buitenzijde van de Lage Linie en de havens aan de westzijde van de Barend Ubbinkweg zijn onderdeel van dit waterlandschap.

De meanderende oude loop van de Oude IJssel met restanten van een jaagpad langs de noordoever rijgt de groene gebieden tussen de Lage Linie en de Ooij aanen.

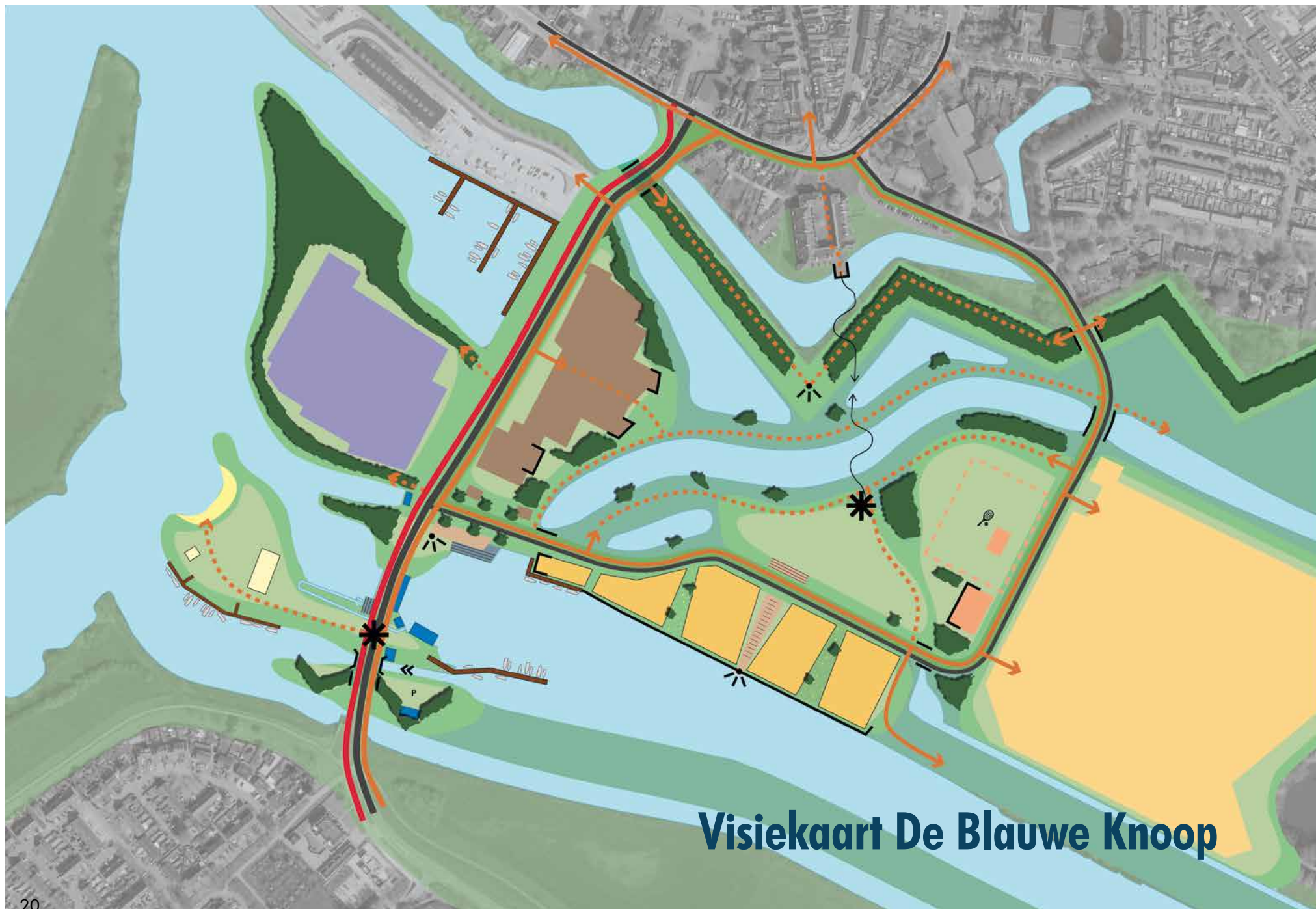

Verbindingen en poorten

De Koppelweg en de Halvemaanweg/Looiersweg bieden vanaf de hoofstructuur toegang tot het waterlandschap. Deze structuren hebben op wijkniveau betekenis. Daarom is het belangrijk dat deze straten, er vanaf de Barend Ubbinkweg of de F.D. Rooseveltsingel inrijdend, een herkenbaar karakter krijgen dat consequent wordt doorgezet. Het zijn straten met een gecombineerde verblijfs- en ontsluitingsfunctie.

Poorten zijn te benutten als momenten om overgangen tussen de gebieden en stadsdelen beleefbaar te maken. In de loop van de tijd zijn deze poorten verdwenen of vervaagd. Het is zaak deze weer zichtbaar te maken. Historisch liggen daarvoor al aanknopingspunten bij het voormalig groot Hoornwerck en bij de Ooijpoort. Daarnaast zijn kruisingen van wegen met water- en groenstructuren goede aanleidingen voor nieuwe poorten.

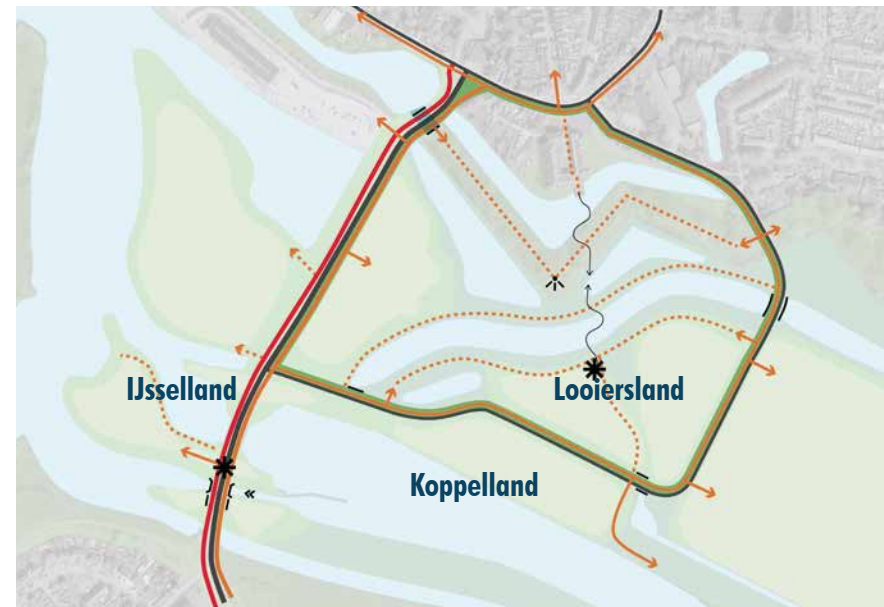
Visie

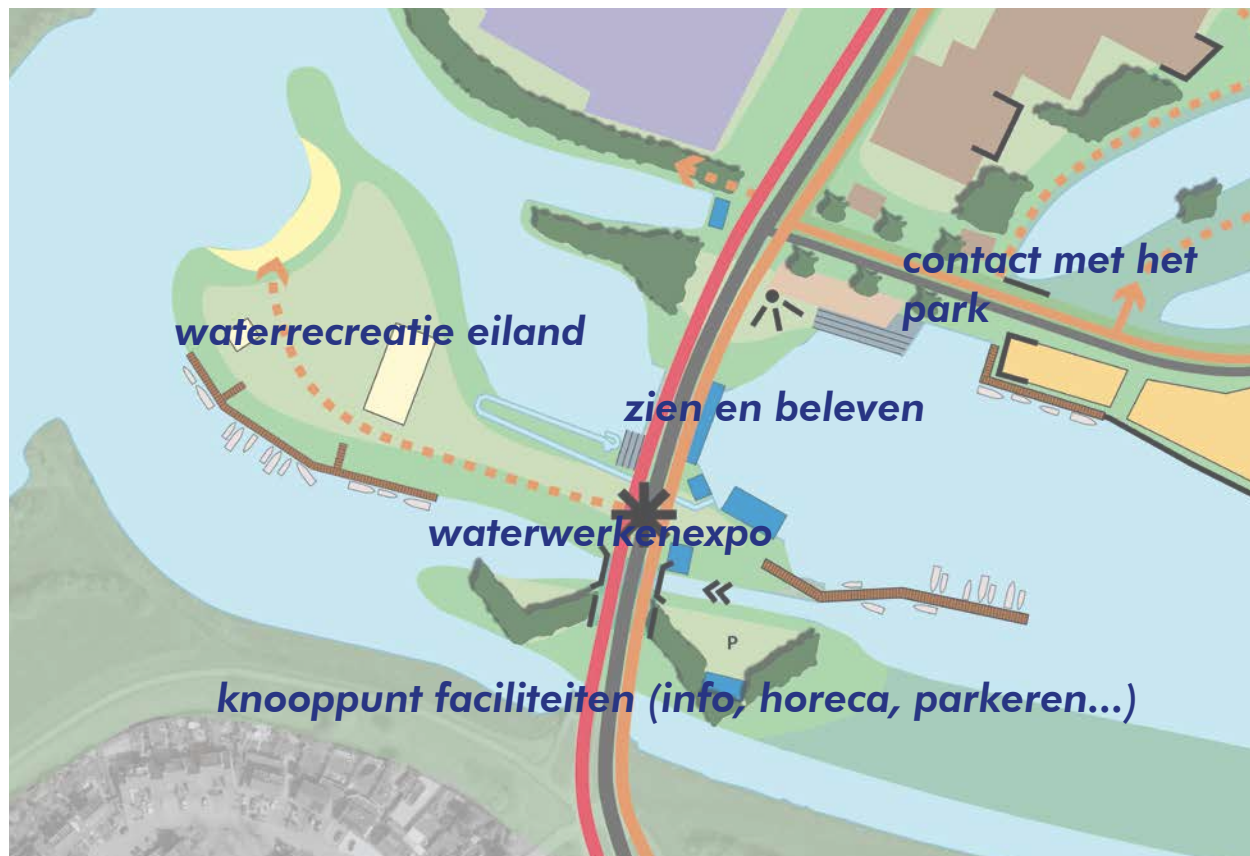
Het waterlandschap vormt de basis van de Blauwe Knoop. Hierin liggen hogere delen die te typeren zijn als “eilanden”. Hierop gebeurt iets en ze nodigen uit om dit te ontdekken. De wijk Ooi is het grootste eiland, maar ook het Gieterij-eiland en de Koppelweg kunnen als eiland worden opgevat. De idee is om ook bij de andere ontwikkelingen, zoals het tennispark en de omgeving rond de stuw, het “eilanden” concept toe te passen. Ieder eiland kan een eigen functie en uitstraling krijgen, maar onderling zijn ze met elkaar verbonden door het waterlandschap. Dit landschap heeft een open uitstraling en is vrij toegankelijk. De eilanden zelf zijn ook zoveel mogelijk toegankelijk. Eventuele begrenzingsen hebben een natuurlijk karakter. Hekken ontbreken en die toch voor veiligheid noodzakelijk zijn, staan zo kort mogelijk op het te begrenzen terrein en zijn weggewerkt in het groen.

Het waterlandschap is het bindende gegeven dat doorloopt tussen de eilanden door. Op plekken waar je van het ene naar het andere eiland gaat passeer je het waterland. De randen van de eilanden zijn extra boeiend, omdat ze direct in contact staan met het landschap. Het waterlandschap wordt op een samenhangende wijze ingericht met veel water, watergebonden natuur, voetpaden en struipaden.

Via deze paden staat het in verbinding met de omgeving. Ook naar de Barend Ubbinkweg worden aansluitingen gemaakt, die bij eventuele herontwikkeling van het Gieterij-eiland kunnen worden verlengd. Aansluitingen die bijzondere aandacht vragen liggen bij de kruising Koppelweg-Barend

Ubbinkweg en richting de Binnenstad. De aansluiting bij de Koppelweg is smal, maar vormt een essentiële schakel (driesprong) tussen het Looierspark, het recreatie eiland en de Barend Ubbinkweg-Binnenstad. Dit punt is bij uitstek een verblijfsplek met zicht op water, groen en stad. De aansluiting op de binnenstad is vooral vanuit historisch oogpunt interessant met oude stadspoorten, doorsnijding van vestingwallen en een nieuwe beleefroute door de linies. Al deze verbindingen en aansluitingen zorgen voor een goede inbedding van de Blauwe Knoop in de stad en verbinden de verschillende eilanden met elkaar. Alvorens in te gaan op de wijze waarop dit gebeurt volgt eerst een uitwerking van de visie voor drie eilanden: IJsselland, Koppelland en Looiersland.

IJsselland: waterwerken en recreatie

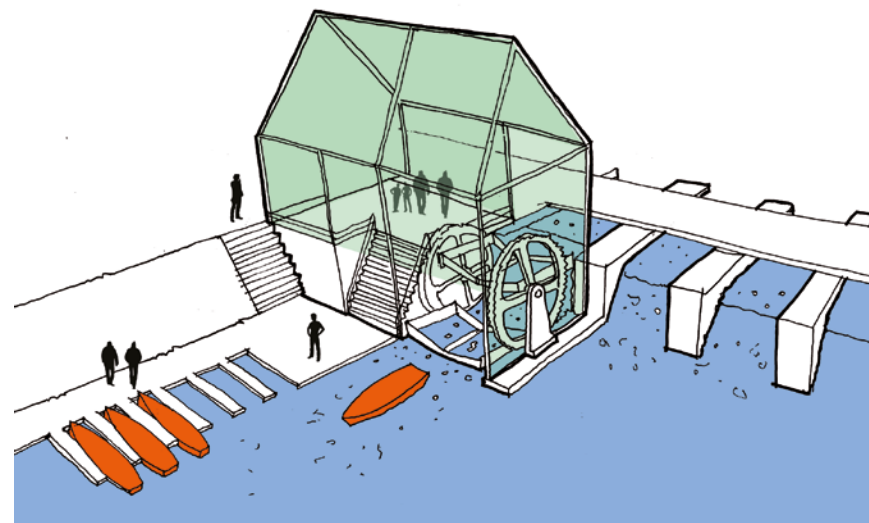
Op de kruising van de IJssel en de Oude IJssel bevindt zich een knooppunt met waterwerken. Tussen de bestaande sluis en stuw wordt binnenkort een vistrap aangelegd. De vistrap is een omvangrijk en interessant civieltechnisch bouwwerk. Bedoeling is dit en de bestaande waterwerken meer zichtbaar en beleefbaar te maken. Onder meer door de techniek te laten zien, de bouwwerken (veilig) toegankelijk te maken en daarvoor voorzieningen te creëren. Zoals een balkon en onderdoorgang in de Barend Ubbinkweg. De vistrap vraagt om een zorgvuldig architectonische ontwerp. Het dient een logisch geheel te vormen met de civiele werken van het sluizencomplex. Uitgangspunt voor het geheel is een eenduidige, hoogwaardige uitsraling die ook een aanpassing vraagt van de uitstraling van de bestaande werken. De waterwerken gaan tevens zoveel mogelijk op in het landschappelijke karakter van dit eiland.

De omgeving van de kruising Barend Ubbinkweg/ Koppelweg moet een attractieve openbare verblijfsplek worden met uitzicht over het water van de Oude IJssel. Deze plek, het Blauwe Knooppunt, vormt ook een hoofdentree naar het Looierspark. Daarom dienen de oude arm van de Oude IJssel en het jaagpad hier op aan te haken. In de westelijke punt van Koppeiland is ruimte voor horeca en een openbare aanlegplaats.

Het bestaande privé karakter van de jachthaven aan de Koppelweg en de noordoever van de Oude IJssel sluit niet aan op de gewenste openbare

functie van deze oever. Daarom wordt in deze visie ingezet op verplaatsing van de jachthaven naar het recreatie eiland bij het sluizencomplex. Hier heeft de jachthaven al een werkplaats en een aanlegsteiger. Bovendien liggen er op het eiland goede mogelijkheden voor nieuwe aanlegplaatsen in combinatie met recreatie. De ontsluiting vanaf de Barend Ubbinkweg is een aandachtspunt, evenals de oversteekbaarheid van deze weg ter plaatse van de jachthaven.

Ook hier geldt dat het eiland geen privé karakter krijgt voor de jachthaven. Uiteraard zijn in het kader van veiligheid enkele delen van de jachthaven afgesloten, maar verder is het gebied openbaar toegankelijk. Met name het strandje aan de IJssel heeft veel recreatieve potentie.

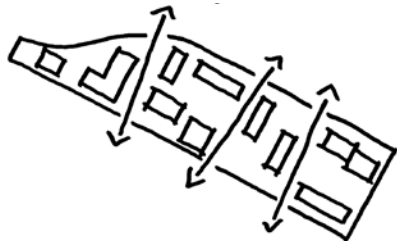

Koppelland: ondernemen en wonen

Koers Structuurvisie: WOW: waterrijk ondernemen en wonen

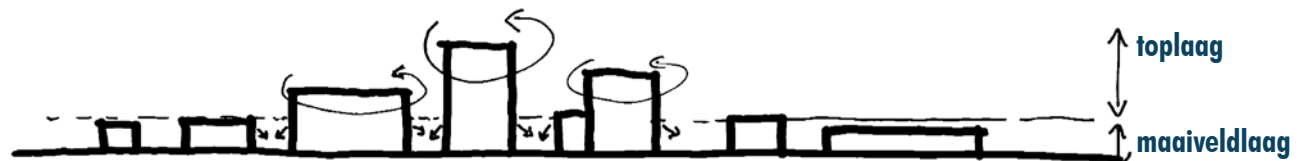
Voor het huidige bedrijventerrein ligt een nieuwe toekomst in het verschiet. Het verleden blijft wel zichtbaar door het behoud van het industrieel karakter. Dit komt tot uitdrukking in zoveel mogelijk hergebruik van bestaande panden, in architectuur en inrichting van de buitenruimte. Het gebied biedt veel vrijheid en kansen voor experiment. Creatieve werkplekken en vernieuwende woonvormen krijgen ruim baan. Een verbinding met het Looierspark ligt uiteraard voor de hand, maar één aspect staat bij de herontwikkeling buiten kijf: de koppeling met het water.

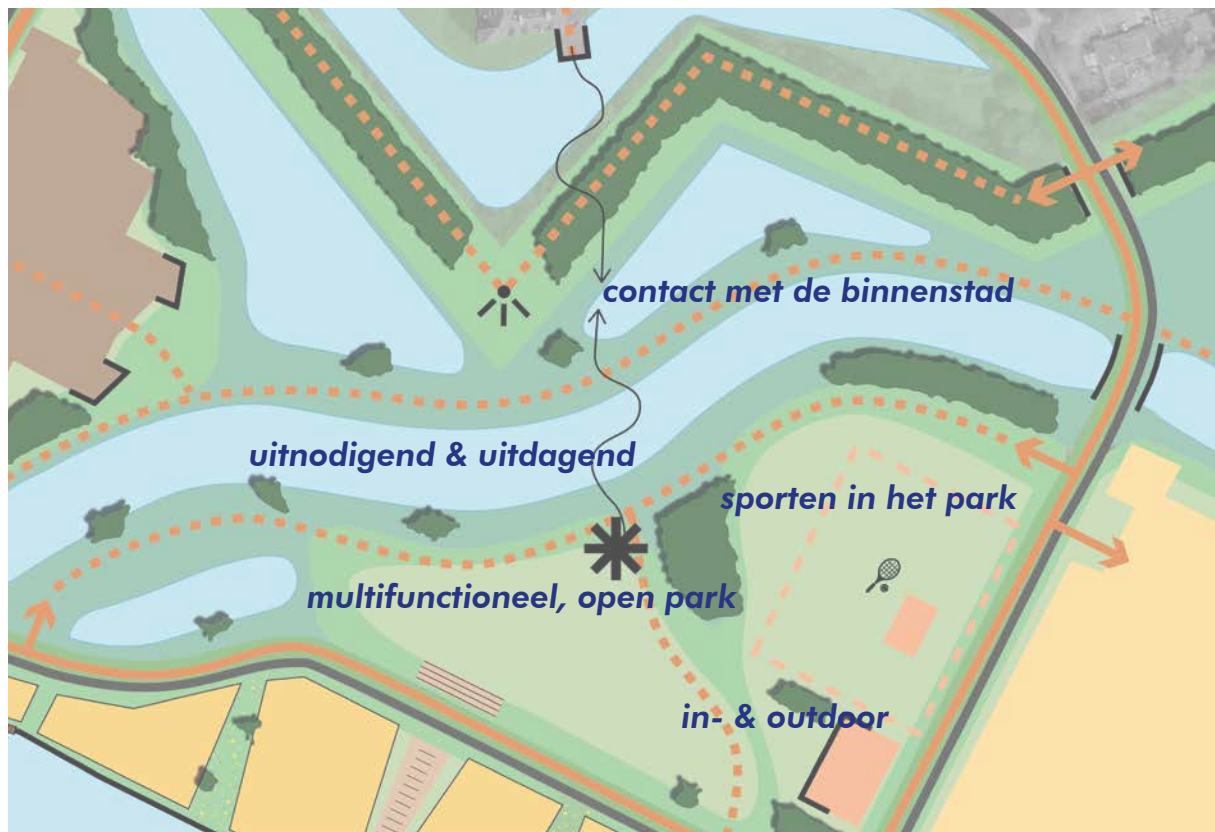
In de Blauwe Knoop is het voormalige bedrijventerrein Koppelweg een relatief compact bebouwd “eiland” in het waterland. De openbare ruimte is er compact, hoogwaardig en stedelijk en op enkele plekken staat het Looierspark in verbinding met de kade. Zo ontstaat een aangenaam contrast tussen de beslotenheid van het bebouwde eiland en de ruimte er buiten. Tussen de bebouwing door zijn er doorzichten, waardoor de Oude IJssel beleefbaar is vanaf de Koppelweg en de bebouwing wordt geleed zodat er geen gesloten front ontstaat.

Bij de oriëntatie van de bebouwing wordt zowel gebruik gemaakt van de kwaliteit van het Looierspark als van de Oude IJssel. Het silhouet van de bebouwing gezien vanaf de IJssel is met zorg ontworpen met respect voor de toren van de Martinikerk in het hart van de stad. De hoogte van de bebouwing bestaat uit een maaiveldlaag, de bebouwing die voornamelijk gericht is op de openbare ruimte. Deze maaiveldlaag begint aan de randen van het gebied en bestaat daar, aansluitend op de omgeving, uit maximaal drie bouwlagen. Vanuit de randen loopt deze maaiveldlaag naar het midden toe op naar maximaal 4 bouwlagen. In het middendeel van het plangebied is ruimte voor een toplaat: bebouwing die zich ook alzijdig kan oriënteren. Dit uit zich in de hoogte van de bebouwing die varieert tussen de 5 en 6 bouwlagen met een enkel accent tot maximaal 8 bouwlagen.

Naast variatie in hoogte is de bebouwing gevarieerd in massa en volume. Het bebouwingsbeeld is gevarieerd van dichtbij, maar van een afstand samenhangend. Door overeenkomstige vormtaal, materiaalgebruik, details in de openbare ruimte en de architectuur ontstaat deze samenhang. De vormgeving is geïnspireerd op de industriële geschiedenis van de plek.

Looiersland: multifunctioneel park

Koers structuurvisie: park+

Groen blijft de basis in het toekomstbeeld voor het Looierspark, maar wel met meer ruimte voor activiteiten dan nu. Bij tijd en wijle bruist het park met festivals, bivakkeren er reizigers op de stadscamping of parkeren er bezoekers voor evenementen in de binnenstad. Jaarrond is er ruimte voor stadslandbouw en blijft het gebied beschikbaar als park. Zowel met evenementen als groen is het een multifunctioneel uitloopgebied van het centrum. Een brug over de Linies legt de koppeling met de binnenstad. Ook in historie zijn beide verbonden. Vanuit dat oogpunt blijft het open karakter van het Looierspark behouden.

Het Looiersland is het parkachtig gebied tussen de Lage Linie en de Koppelweg. De meanderende oude loop van de Oude IJssel met restanten van een jaagpad langs de noordoever wordt uitgewerkt als een hoofdelement van het Looierspark en krijgt een entreefunctie bij de Koppelweg. Hier wordt het park gekoppeld aan het verblijfsgebied de Blauwe Knoop. Ergens in het midden tussen de Koppelweg en de Looiersweg is een nieuwe voetgangersverbinding (beleefroute) voorzien, die de Lage Linie en binnenstad met het park verbindt.

Het Looierspark krijgt een vrij open karakter met zicht op de Linies en de binnenstad en doorzicht naar de IJssel. Deze openheid komt voort uit de historische betekenis als schootsveld. Opgaand groen komt alleen voor

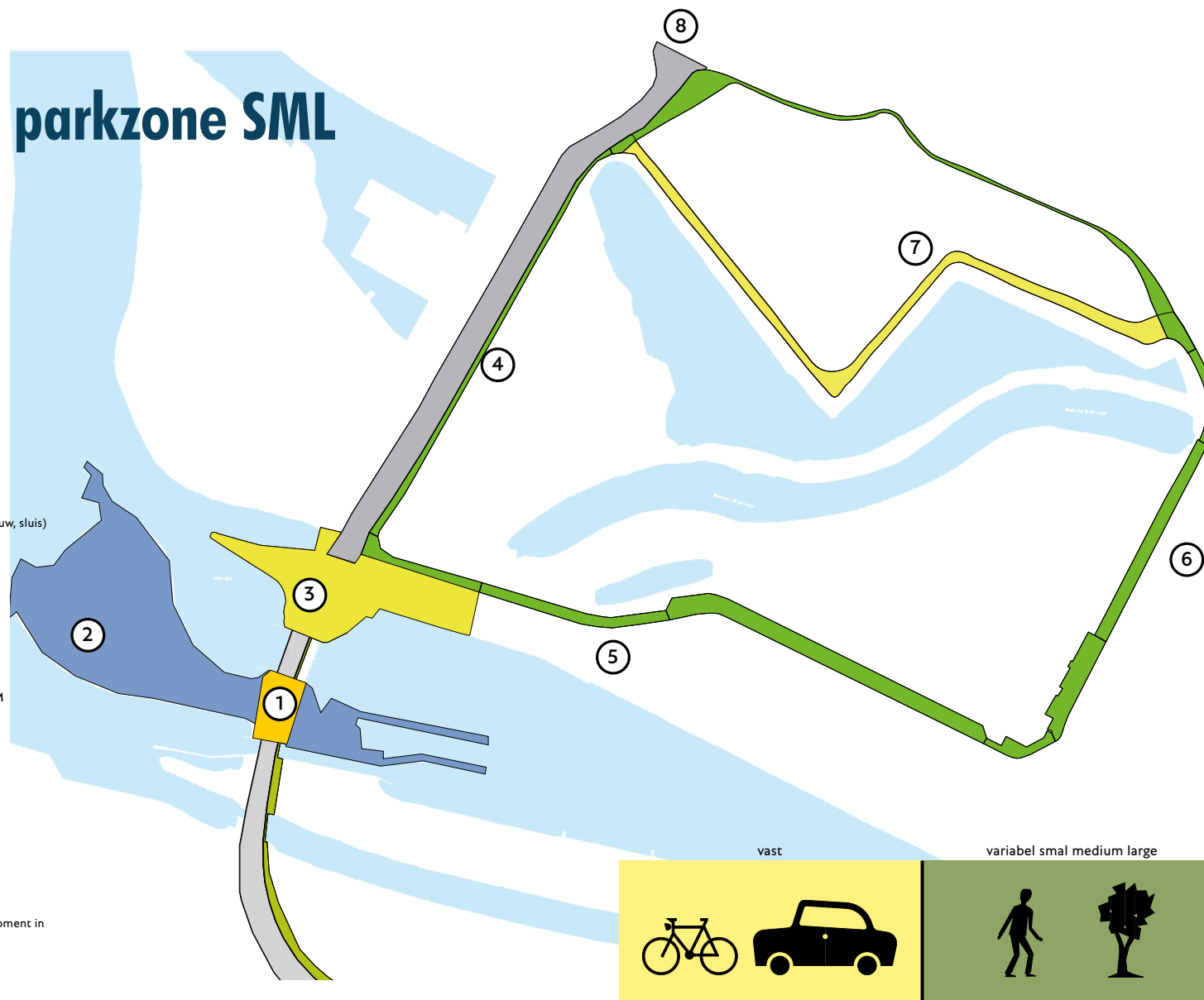
in de vorm van clusters langs de randen van de eilanden. Groenclusters worden ook toegepast om het zicht op gebouwen enigszins af te schermen. Recreatie- en sportfuncties gaan op in het park door zo min mogelijk gebieden af te bakenen met hekken. Paden in het park zijn vooral informele struinpaden.

Het Looierspark loopt visueel door in het groengebied langs de oude arm van de Oude IJssel tussen de wijk Ooij en de Lage Linie. Bij de dammen wordt de doorgaande lijn van de waterloop beter zichtbaar gemaakt. Wellicht kan de oude waterloop gebruikt worden voor kanovaren.

Uitwerking parkzone SML

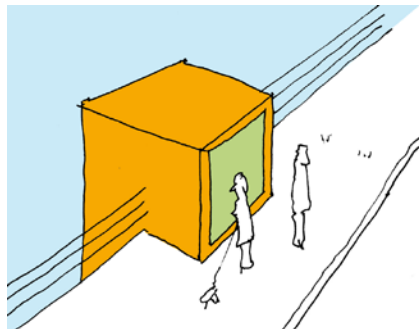
- ① balkon naar waterwerken (vistrap, stuw, sluis)
- ② potentie gebied recreatie, jachthaven
- ③ verblijfsgebied De Blauwe Knoop; verblijf aan wateroever, verbeteren oversteeek fietsers en voetgangers
- ④ verblijfsgebied Barend Ubbinkweg SM
- ⑤ parkzone Koppelweg SML
- ⑥ parkzone Looiersweg
- ⑦ parkzone Beleef de Linies
- ⑧ Ooijpoort aparte opgave als hoofdmoment in stadstructuur.

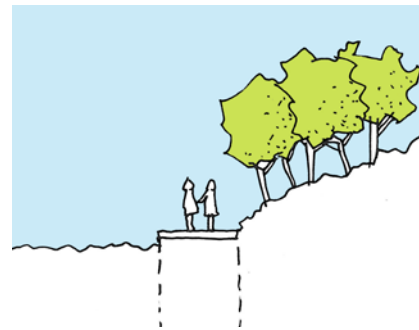
Verbindingen

Binnen het visiegebied is het vergroten van meer verblijf gewenst. Dit is uitgewerkt in een parkzone en een verblijfsgebied. De parkzone is het kader rondom het Looierspark. Deze wegen bieden een zeer uiteenlopende ruimte voor verblijf binnen het profiel. Het streven is de verblijfsfunctie te vergroten binnen de gegeven profielmaat. Daarvoor is een onderscheid gemaakt in een vast en een variabel deel. Het vaste deel zijn de verkeerskundige functies. Het variabele deel geeft ruimte om een Smal, Medium en Large (SML) verblijfsgebied te maken.

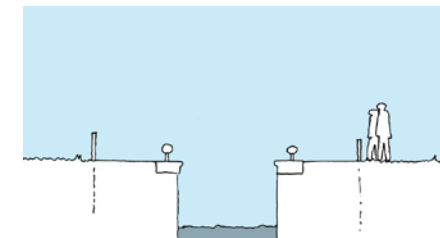
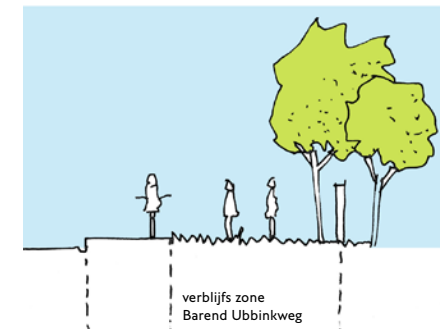
Zichtbaar maken techniek gemaal

Aanleggen wandelroutes

Verbeteren openbare toegankelijkheid sluis- en stuwencomplex en jachthaven

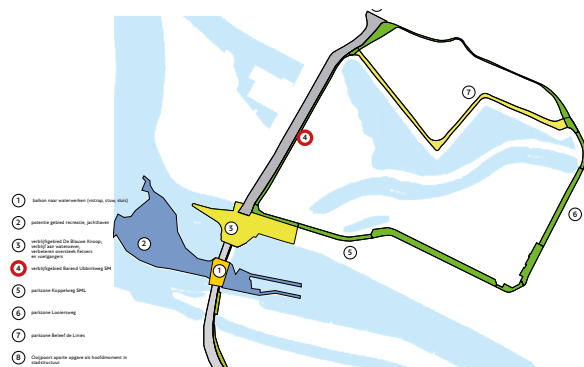

Barend Ubbinkweg

Koers structuurvisie: verblijven, verplaatsen, voorzieningen

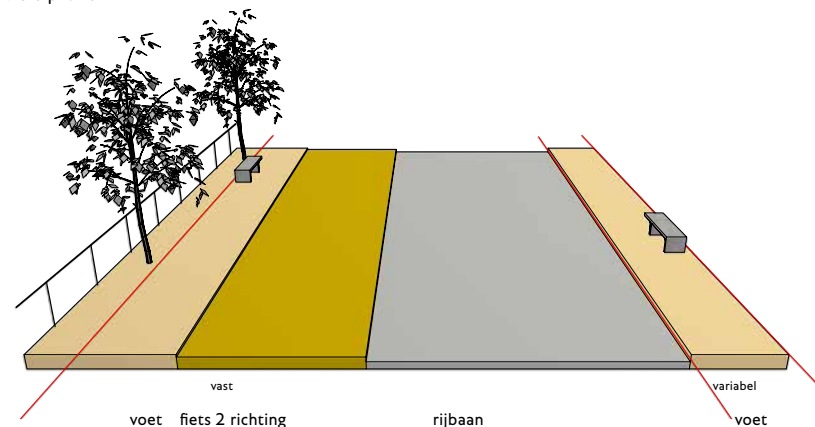
In het toekomstig Doesburg treedt deze verbinding in stad en water meer op de voorgrond door een vernieuwing van de openbare ruimte. Fietzers en voetgangers vinden in het gebied gemakkelijk hun weg richting de welzijns- en recreatievoorzieningen en naar de binnenstad. In die zin is het de nieuwe stadspoort van Doesburg, ook richting Beinum. Door meer zicht op en contact met het water is het gebied in combinatie met groen prettig om in te verblijven. Een daarop afgestemde hoogwaardige inrichting van de buitenruimte maken de kwaliteitsimpuls compleet.

De Barend Ubbinkweg is de entree naar Doesburg. Met name de overgang bij het Blauwe Knooppunt nodigt uit tot verblijf en recreatie aan de Oude IJssel oever. Hiervoor is het gewenst meer wandel- en verblijfsruimte te creëren aan de Barend Ubbinkweg. De kruising met de Koppelweg vraagt nadrukkelijk aandacht. Het verbeteren van de veiligheid voor overstekende fietsers en voetgangers en een goede inpassing van parkeren en bushalte is hier noodzakelijk.

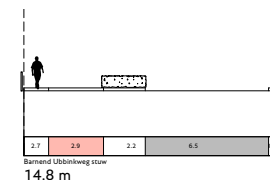

Barend Ubbinkweg Verblijfzone - smal

Visie profiel

Bestaand profiel

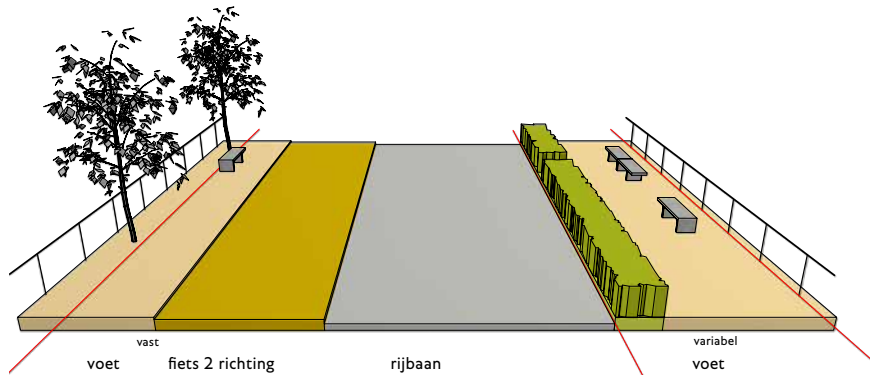

Visie punten:

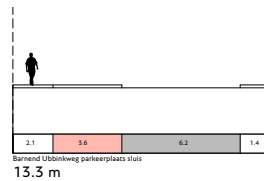
- Verblijf sluiszijde mogelijk maken
- Eenduidigheid hekwerken
- Hekwerken minimaliseren

Barend Ubbinkweg Verblijfzone - medium

Visie profiel

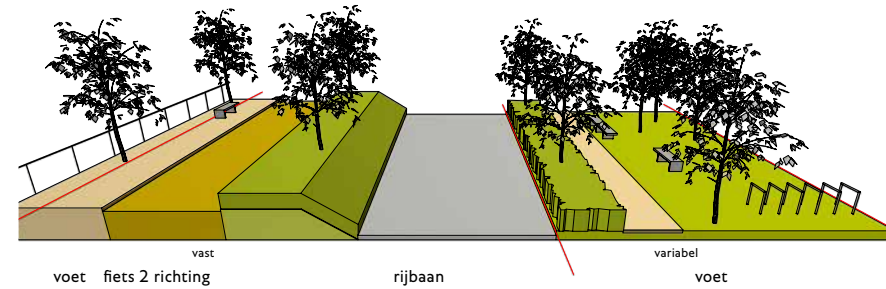
Bestaand profiel

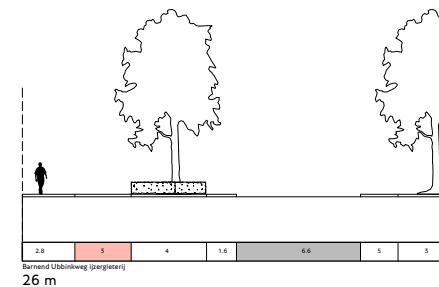
Visie punten:
 Verblijf sluiszijde mogelijk maken
 Eenduidigheid hekwerken
 Hekwerken minimaliseren
 Haag scheiding rijbaan trottoir

Barend Ubbinkweg Verblijfzone - large

Visie profiel

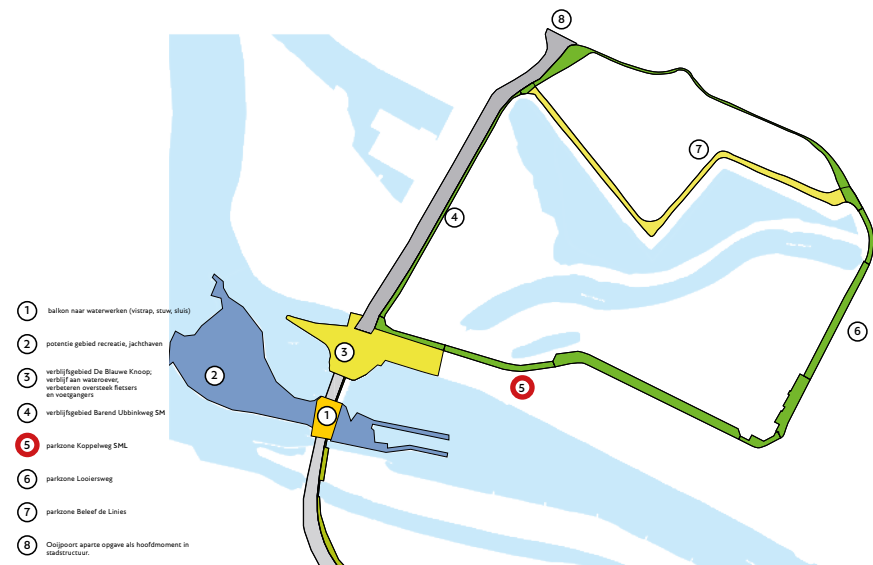
Bestaand profiel

Visie punten:
 Parkzone
 Eenduidigheid hekwerken
 Hekwerken minimaliseren
 Haag scheiding rijbaan trottoir

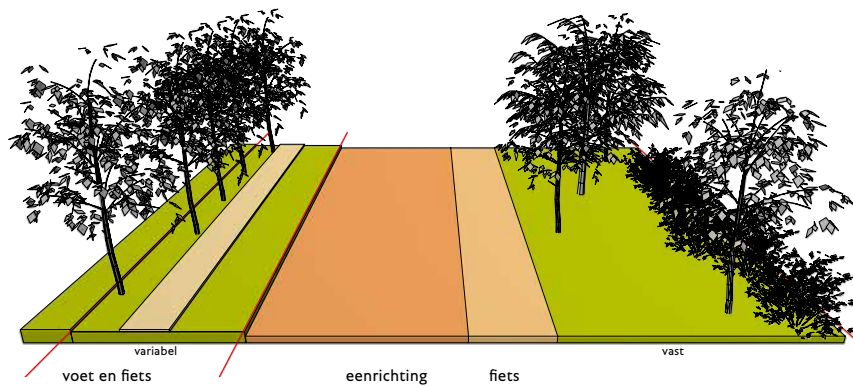
Koppelweg

Rondom het Looiers park ontstaat een variabele loop, fiets en verblijfszone. Waar de breedte van het profiel het toelaat is deze Smal, Medium of Large. Het gaat er om de fietser en de voetganger onderdeel uit te laten maken van het park. Hiervoor is een groene scheiding tussen fietspad en rijbaan aangebracht. Daardoor ontstaat er rondom het Looierspark een verblijf- en wandel gebied dat de beleving en toegankelijkheid van het park vergroot. De gebruiker van de Koppelweg voelt en ervaart het Looiersparkgebied.

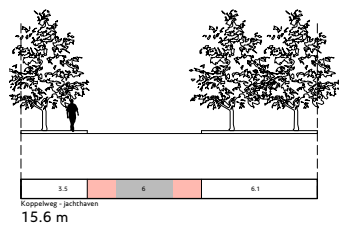

Koppelweg Parkzone - smal

Visie profiel

Bestaand profiel

Visie punten:

Parkzone toegang tot park

Verwijderen hekken

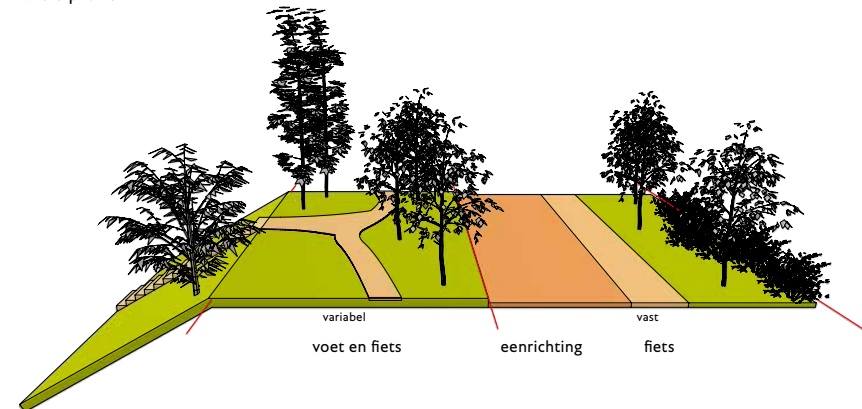
Wandelen verblijven

Klinkerweg onderdeel van oude stad

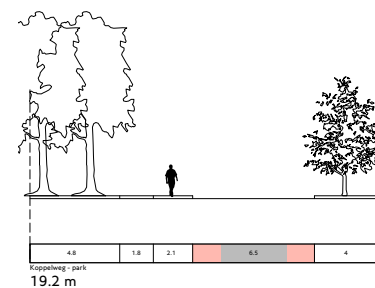
30km

Koppelweg Parkzone - medium/large

Visie profiel

Bestaand profiel

Visie punten:

Parkzone toegang tot park

Verwijderen hekken

Wandelen verblijven

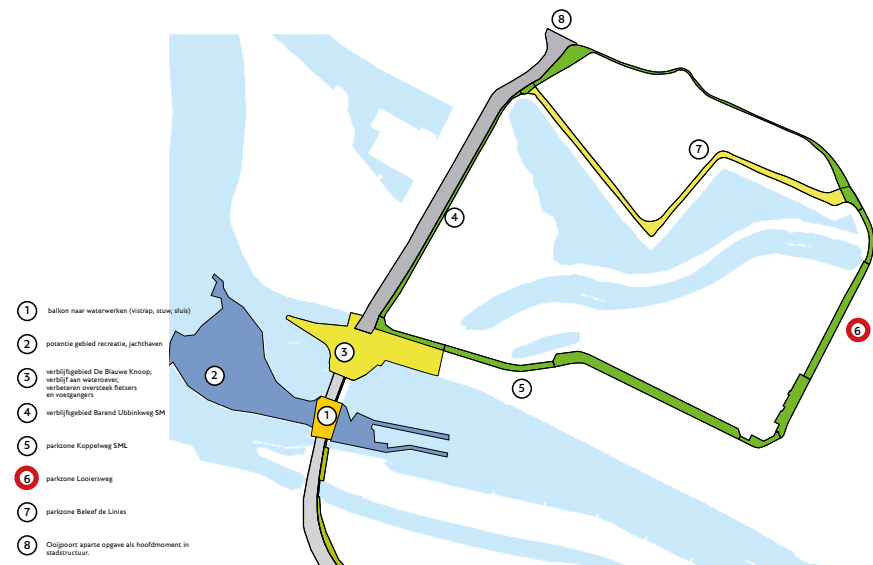
Klinkerweg onderdeel van oude stad

30km

Langs parkeren

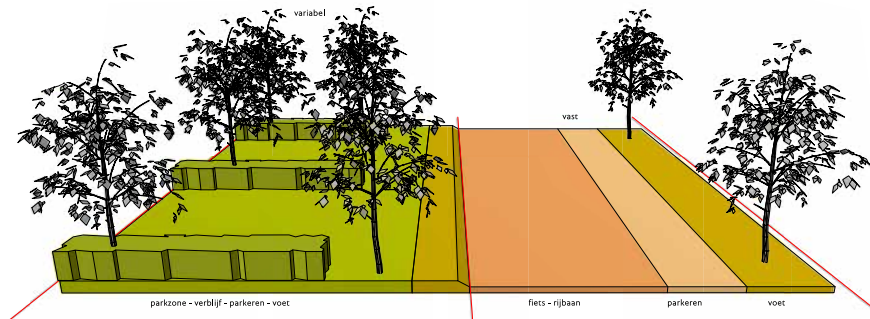
Looiersweg

De verblijfszone langs het park wordt hier doorgezet. Het streven is om het zicht op het Looierspark zo optimaal mogelijk te maken. De voetganger en fietsers zijn dus onderdeel van het parkgebied. De sportfuncties nemen hier een belangrijk plek in door de toegang tot en de verbinding met het park niet te blokkeren. Ook deze functies worden dus onderdeel van een open en toegankelijk park. Daarnaast liggen in deze zone, ingepast in het groen, parkeermogelijkheden voor zowel de sportfuncties zelf als voor het gehele park.

Looiersweg Parkzone - large

Visie profiel

Bestaand profiel

Visie punten:

Parkzone toegang tot park

Verwijderen hekken

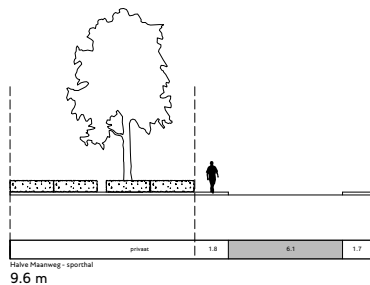
Wandelen verblijven

Klinkerweg onderdeel van oude stad

30km

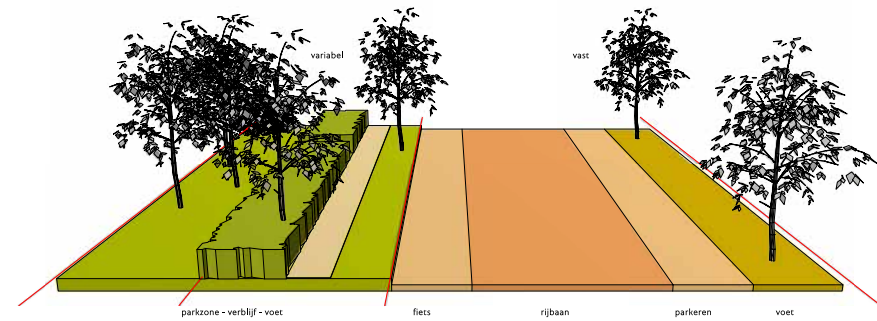
Langs parkeren

Bezoekers parkeren integreren in parkzone

Looiersweg Parkzone - medium

Visie profiel

Bestaand profiel

Visie punten:

Parkzone toegang tot park

Verwijderen hekken

Wandelen verblijven

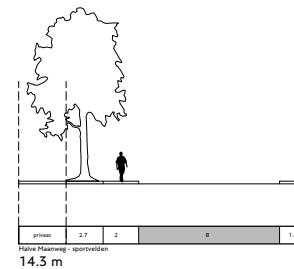
Klinkerweg onderdeel van oude stad

30km

Tweezijdig langs parkeren

Haag scheiding privé/ openbaar

Hekwerk achter haag

Wandelroutes

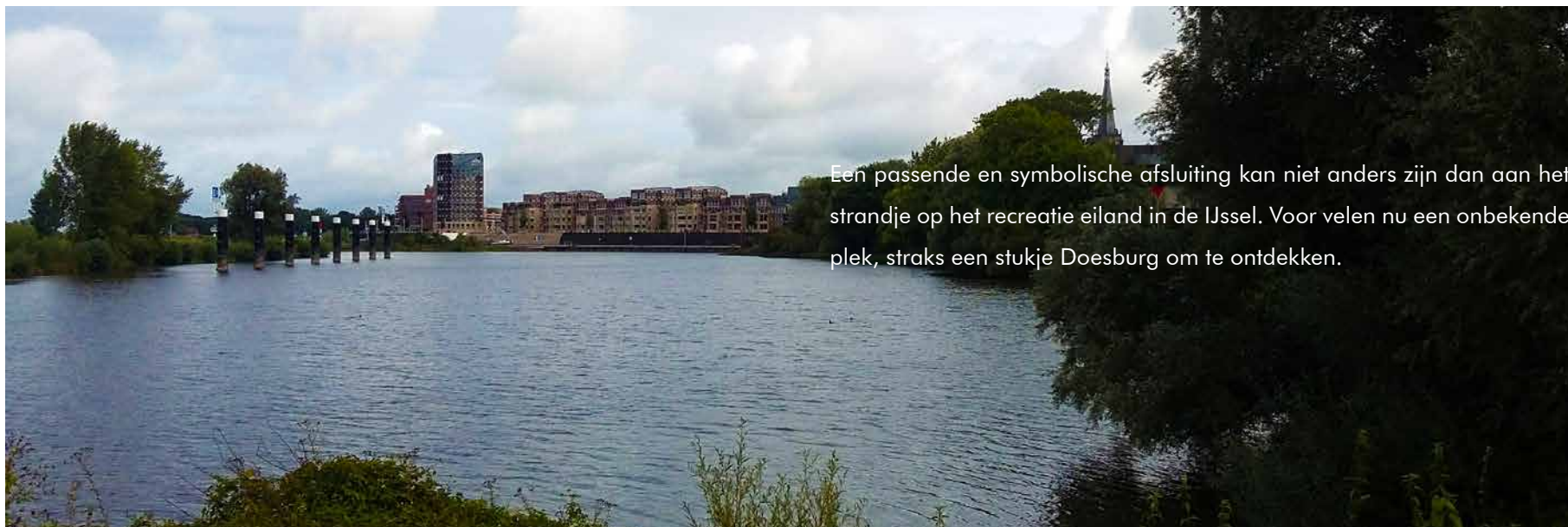
Binnen het Looierspark bevinden zich informele wandelroutes in de vorm van struin- en olifantpaadjes. Het zijn smalle, landschappelijke looplijnen door het park. Uitzondering is de beleefroute door de Lage Linie die meer vormgeving/uitwerking krijgt. Het blijft een avontuurlijke route, voor een snelle verplaatsing is de verblijfszone langs de omliggende wegen bedoeld. Daarnaast is het versterken van losse monumentale bomen en boomclusters gewenst. Door het beperken van onderbegroeiing worden de boomgroepen beter zichtbaar. Tevens krijgt het park daardoor meer licht en ruimte.

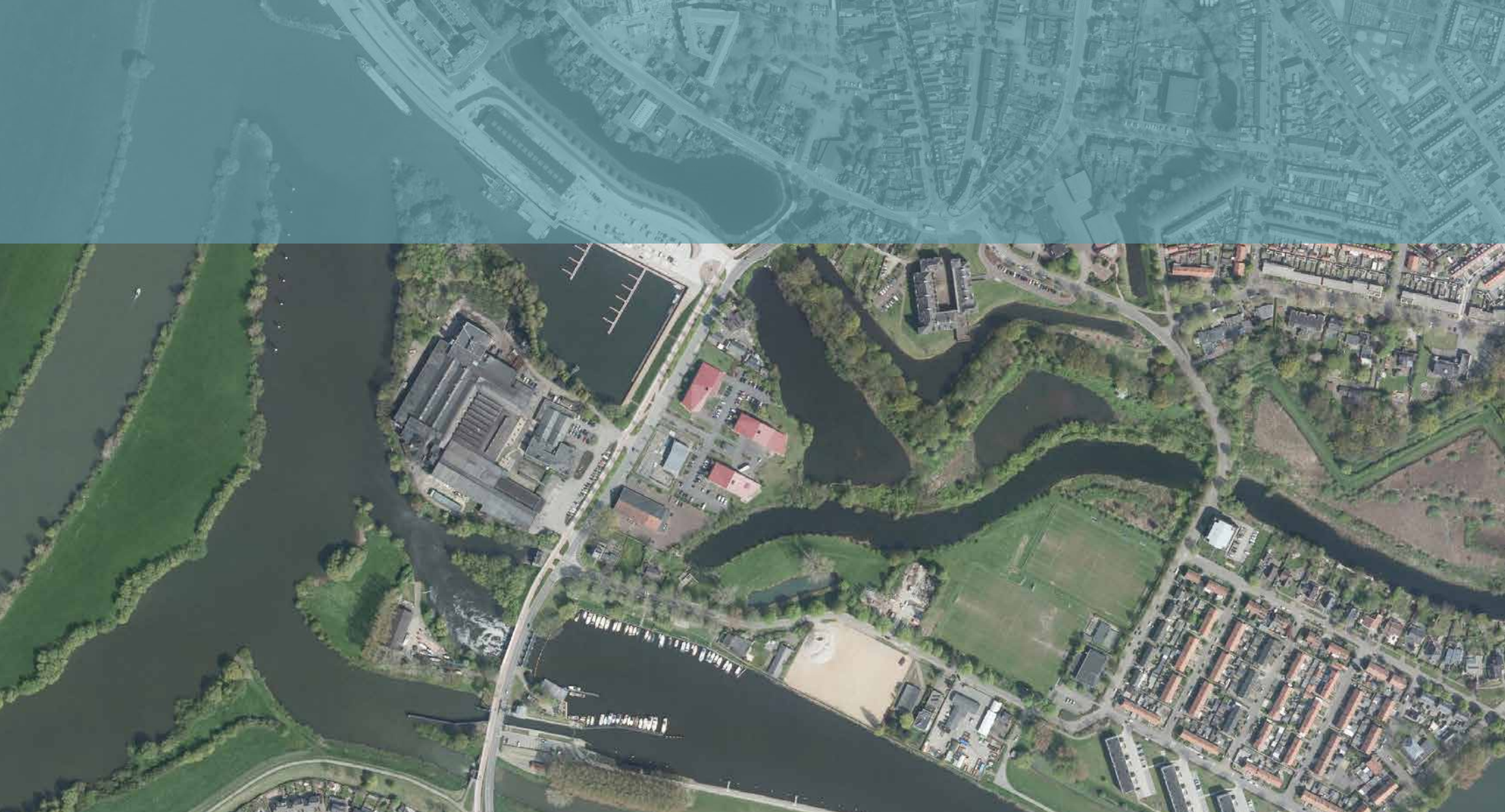
Vervolg

De voorliggende visie daagt iedereen uit om de Blauwe Knoop vanuit een ander perspectief te bekijken en de verborgen kwaliteiten te ontdekken. Een open en toegankelijk waterland met daarin eilanden om te wonen, werken en recreëren. Er is nog veel werk te verzetten, dat beseft de gemeente. De visie is nog geen eindplan, dat vraagt nog om uitwerking in bijvoorbeeld een stedenbouwkundig plan, de landschappelijke inrichting en het architectonisch ontwerp. Daarbij vervult de visie een rol als ruimtelijk kader en aanjager voor gebiedsontwikkelingen. De gemeente ziet hier een nauwe samenwerking tussen publieke en private partijen die beiden zorgdragen voor het tot stand komen van de voorgestelde visie.

In het vervolg op dit visie document worden meerdere projecten uitgevoerd. Daarin moet de beoogde ruimtelijke kwaliteit uiteindelijk tot stand komen. Een beproefd instrument in dit soort situaties is een onafhankelijk Q-team met vakspecialisten. Op korte termijn kan dit kwaliteitsteam worden ingezet bij het ontwerpproces van de vistrap en de bouwplannen aan de Koppelweg. Het Q-team bewaakt de gewenste kwaliteit, maar zorgt ook voor de voortgang van de plannen en voor de totstandkoming van de samenhang tussen de verschillende planonderdelen zoals beoogd in deze visie.

Een passende en symbolische afsluiting kan niet anders zijn dan aan het strandje op het recreatie eiland in de IJssel. Voor velen nu een onbekende plek, straks een stukje Doesburg om te ontdekken.

Gemeente Doesburg
in samenwerking met Waterschap Rijn en IJssel
Buro SRO
Gelders Genootschap
Bureau Arjan Karssen bno